

บทที่ 6

การอ้างอิงจากบทความและหนังสือ

การอ้างอิงเป็นเรื่องที่จำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้ในงานการเขียนผลงานทางวิชาการ เพราะผู้เขียนต้องมีการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้อ่านว่าเป็นผลงานที่ได้ผ่านการศึกษาค้นคว้าอย่างมีหลักฐาน เมื่อนำข้อความของผู้อื่นมาไว้ในเนื้อหา ไม่ว่าจะคัดลอกข้อความหรือสรุปความคิดเห็น ต้องให้เกียรติแก่เจ้าของผลงาน ด้วยการระบุว่าเป็นงานของใครแทรกไว้ในเนื้อหาหรือลงเชิงอรรถไว้ และต้องลงไว้เป็นหลักฐานในบรรณานุกรมให้ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงและการลงรายการในบรรณานุกรมตามลักษณะผลงานทางวิชาการนั้น ๆ ด้วย

ข้อควรรู้

1. การพิมพ์บรรณานุกรมและเอกสารอ้างอิง

1.1 เริ่มพิมพ์บรรณานุกรมหรือเอกสารอ้างอิงในหน้าใหม่ พิมพ์คำว่า "บรรณานุกรม" หรือ "เอกสารอ้างอิง" กลางหน้ากระดาษ ถ้าพิมพ์รายงานเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้อักษรตัวใหญ่ขึ้นต้นแล้วตามด้วยอักษรตัวเล็ก เช่น "Bibliography" หรือ "References" โดยพิมพ์ให้ห่างจากขอบบนประมาณ 2 นิ้ว และไม่ต้องขีดเส้นใต้

1.2 เรียงรายชื่อหนังสือหรือวัสดุที่จะพิมพ์ในรายชื่อเอกสารอ้างอิง ตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง ตั้งแต่ ก-ฮ หรือ A-Z ถ้าไม่มีชื่อผู้แต่งให้เรียงตามชื่อเรื่อง

1.3 ถ้าเอกสารประกอบการเขียนนั้น มีทั้งหนังสือหรือเอกสารต่างประเทศ ให้เรียงบรรณานุกรมหนังสือภาษาไทยไว้ก่อน แล้วตามด้วยหนังสือภาษาต่างประเทศ

1.4 การพิมพ์รายชื่อเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม แต่ละรายการให้ขึ้นบรรทัดใหม่ทุกครั้ง

1.5 พิมพ์บรรณานุกรม ติดกับขอบกระดาษที่เว้นไว้ด้านซ้ายมือ ถ้ารายการเดียวไม่พอในหนึ่งบรรทัด ให้ขึ้นบรรทัดใหม่ย่อหน้าเข้าไป 4 - 7 ช่วงอักษรให้พิมพ์ตัวที่ 5 - 8 ถ้าไม่จบใน 2 บรรทัดให้ต่อในบรรทัดที่ 3 และ 4 ตามลำดับ โดยพิมพ์ให้ตรงกับบรรทัดที่ 2 จนจบรายการ

1.6 การเว้นระยะการพิมพ์หลังเครื่องหมายวรรคตอนทุกอันเว้น 1 ระยะเสมอ

2. คำย่อ

คำย่อ	คำเต็ม	ความหมาย	หมายเหตุ
ch.	chapter	มาตรา	ใช้กับพระราชบัญญัติ, กฎหมาย, ฯลฯ
chap.	chapter	บทที่	พหูพจน์ใช้ chaps.
col.	color	สี	ใช้กับทัศนวัสดุที่ถ่ายทำเป็น ภาพสี พหูพจน์ ใช้ cols.
col.	column	คอลัมน์	พหูพจน์ใช้ cols.
comp.	compiler	ผู้รวบรวม	พหูพจน์ใช้ comps.
Ed.	editor	บรรณาธิการ	พหูพจน์ใช้ eds.
	edited by	บรรณาธิการโดย	
ed.	edition	ครั้งที่พิมพ์	
enl. ed.	enlarged edition	ฉบับพิมพ์ใหม่ มีการแก้ไขเพิ่มเติม	
rev. ed.	revised edition	ฉบับพิมพ์ใหม่ มีการปรับปรุงแก้ไข	
2nd ed.	second edition	พิมพ์ครั้งที่ 2	
3rd ed.	third edition	พิมพ์ครั้งที่ 3	
5th ed.	fifth edition	พิมพ์ครั้งที่ 5	
et al.	et alii	และคนอื่น ๆ (and others)	
illus.	illustrator	ผู้วาดภาพประกอบ	
	illustrated by	วาดภาพประกอบโดย	
n.p.	no place of publication	ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์	ภาษาไทยใช้ ม.ป.ท.
	no place of publisher	ไม่ปรากฏสำนักพิมพ์	ภาษาไทยใช้ ม.ป.ท.
n.d.	no date of publication	ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์	ภาษาไทยใช้ ม.ป.ป.
no.	number	ฉบับที่	
p.	page	หน้า	พหูพจน์ใช้ pp.
sec.	section	ตอนที่	พหูพจน์ใช้ secs.
tr.	translator	ผู้แปล	พหูพจน์ใช้ trs.
	translated by	แปลโดย	
Vol.	Volume	เล่มที่	พหูพจน์ใช้ Vols.

3. เครื่องหมายวรรคตอน

- period (มหัพภาค)
- ,
- comma (จุลภาค)
- :
- colon (ทวิภาค)
- ;
- semi-colon (อัฒภาค)

หลังเครื่องหมายทุกชนิด เว้น 1 ระยะ

รูปแบบการลงรายการจากบทความและหนังสือ

1. บทความ

1.1 บทความวารสารวิชาการ

1.1.1 ผู้แต่งคนเดียว

การอ้างอิง (นวนิตย์ อินทรามะ, 2541)

บรรณานุกรม นวนิตย์ อินทรามะ. (2541). การพัฒนาห้องสมุดกับการควบคุมคุณภาพ.
วารสารสำนักวิทยบริการ, 3 (3), 3-7.

การอ้างอิง (Bekerian, 1993)

บรรณานุกรม Bekerian, D. A. (1993). In search of the typical eyewitness.
American Psychologist, 48, 574-576.

การอ้างอิง (พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538, 2538)

บรรณานุกรม พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538. (2538). ราชกิจจานุเบกษา
ฉบับกฤษฎีกา, 112 (ตอนที่ 4 ก), 1-21.

หมายเหตุ : ตัวอย่างบรรณานุกรมภาษาอังกฤษไม่ใส่ตัวเลขฉบับที่ ในเครื่องหมาย ( ) ต่อจาก
เลขของปีที่ เนื่องจากวารสารรายการนั้นนับหน้าต่อเนื่องกันทุกฉบับใน 1 ปี

1.1.2 ผู้แต่ง 2 คน

การอ้างอิง (จุมพล พูลภัทรชีวิน และรัตนา ตุงคสวัสดิ์, 2542)

บรรณานุกรม จุมพล พูลภัทรชีวิน และรัตนา ตุงคสวัสดิ์. (2542). วิวัฒนาการและทาง
เลือกของนโยบายการครุศึกษาของรัฐบาลไทย. วารสารครุศาสตร์,
27 (2), 98-106.

การอ้างอิง (Klimoski & Palmer, 1993)
 บรรณานุกรม Klimoski, R. , & Palmer, S. (1993). The ADA and the hiring process in organizations. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 45 (2), 10-36.ล

1.1.3 ผู้แต่ง 3-5 คน

การอ้างอิง (อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, สุกรี รอดโพธิ์ทอง, และวิชุดา รัตนเพียร, 2541, 90-101)

บรรณานุกรม อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, สุกรี รอดโพธิ์ทอง, และวิชุดา รัตนเพียร. (2541). แนวทางการพัฒนาการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. *วารสารครุศาสตร์*, 27 (1), 90-101.

การอ้างอิง (สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์, สิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์, ปรีชา คล้ายพัคตร์, ยงยศ เล็กกลาง, และสมพงษ์ สิงหะพล, 2542, 10-16)

บรรณานุกรม สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์, สิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์, ปรีชา คล้ายพัคตร์, ยงยศ เล็กกลาง, และสมพงษ์ สิงหะพล. (2542). กระจายอำนาจการ จัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น. *สีมาจารย์*, 13 (26), 10-16.

การอ้างอิง (Borman, Hanson, Oppler, Pulakos, & White, 1993, 443-449)

บรรณานุกรม Borman, W. C. , Hanson, M. A. , Oppler, S. H. , Pulakos, E. D., & White, L. A. (1993). Role of early supervisory experience in supervisor performance. *Journal of Applied Psychology*, 78, 443-449.

1.1.4 ผู้แต่ง 6 คน หรือมากกว่า

การอ้างอิง (จุมพจน์ วณิชกุล, และคนอื่น ๆ, 2542, 51-75)

บรรณานุกรม จุมพจน์ วณิชกุล, ฉันทนา ชาญพานิช, นันทา วิฑูตม์ศักดิ์, พรทิพย์ วัฒนสุวกุล, ภิญญาพร นิตยะประภา และอัญญาณี คล้ายสุบรรณ. (2542, พฤษภาคม-สิงหาคม). การอ้างอิง. *วารสารสำนักวิทยบริการ*, 4 (2), 51-75.

- การอ้างอิง (Kneip et al. , 1993)
 บรรณานุกรม Kneip, R. C. , Delamater, A. M. , Ismond, T. , Milford, C. , Salvia, L., & Schwartz, D. (1993). Self-and spouse ratings of anger and hostility as predictors of coronary heart disease. *Health Psychology*, 12, 301-307.

1.2 บทความในนิตยสาร

- การอ้างอิง (ล้อม เฟิงแก้ว, 2542, 103-105)
 บรรณานุกรม ล้อม เฟิงแก้ว. (2542, มิถุนายน). สุนทรภู่เกิดที่ไหน. *ศิลปวัฒนธรรม*, 20 (8), 103-105.
- การอ้างอิง (Posner, 1993, 673-674)
 บรรณานุกรม Posner, M. I. (1993, October 29). Seeing the mind. *Science*, 262, 673-674.

1.3 บทความในจดหมายข่าว ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

- การอ้างอิง (ราชภัฏกำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุก, 2542, 1)
 บรรณานุกรม ราชภัฏกำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุกสู่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ
 ขอลเวลา 3 ปีเห็นผล. (2542, สิงหาคม 27). จดหมายข่าวสำนักงาน
 สภาสถาบันราชภัฏ, 1.
- การอ้างอิง (ใบประกอบวิชาชีพ, 2542, 1)
 บรรณานุกรม ใบประกอบวิชาชีพ. (2542, กันยายน 7). ข่าวสารการฝึกหัดครู, 1.
- การอ้างอิง (The new health-care lexicon, 1993, 1-2)
 บรรณานุกรม The new health-care lexicon. (1993, August / September). *Copy Editor*, 4, 1-2.

1.4 บทความในหนังสือพิมพ์

- การอ้างอิง (ภาคภูมิ ป่องภัย, 2542, หน้า 12)
 บรรณานุกรม ภาคภูมิ ป่องภัย. (2542, กรกฎาคม 3). มุมที่ถูกลืมในพระราชวัง
 บางปะอิน. *มติชน*, หน้า 12.

- การอ้างอิง (Erllich, 1994, p.4)
 บรรณานุกรม Erllich, Richard S. (1994, June 28). China a paradise for counterfeit CDs. Bangkok Post, p.4.

1.5 บทความในหนังสือพิมพ์ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

- การอ้างอิง (ภาชีน้ำมัน, 2542, หน้า 2)
 บรรณานุกรม ภาชีน้ำมัน คิดตามอัตราตามปริมาณ. (2542, กันยายน 29). มติชน, หน้า 2.
- การอ้างอิง (New drug, 1993, p. A12)
 บรรณานุกรม New drug appears to sharply cut risk of death from heart failure. (1993, July 15). The Washington Post, p. A12.

1.6 บทความแปล

- การอ้างอิง เบิร์ตเชล & เฮนสเลย์, 2539, 33-49)
 บรรณานุกรม เบิร์ตเชล, ดี. จี. และเฮนสเลย์, ไอ. ดี. แบบจำลองการวางแผนกลยุทธ์
 แนวใหม่ (แปลจาก A new strategic planning model for academic
 libraries โดย ดวงพร พงศ์พาณิชย์, พชรมน ปราบพาล, ประภาพร
 ปาลกะวงศ์ ณ ออยุธยา และศุภร ชินะเกตุ. (2539, ธันวาคม).
 บรรณศาสตร์, (2), 33-49.

2. หนังสือ

2.1 หนังสือทั่วไป

- การอ้างอิง (ไพรัช รัชชพงษ์ และกฤษณะ ช่างกล่อม, 2541)
 บรรณานุกรม ไพรัช รัชชพงษ์ และกฤษณะ ช่างกล่อม. (2541). การพัฒนาโครงสร้าง
 พื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

- การอ้างอิง (ประสานสุข ละม่อม, และคนอื่น ๆ, 2526)
- บรรณานุกรม ประสานสุข ละม่อม, นันทา วิฑูฒิศักดิ์, จวีวรรณ คูหาภินันท์, สุนิตย์ เย็นสบาย, ดวงเดือน ทองวิชิต, ศรัชัย เขียมละออ, สุชาวัฒน์ คูหามุกต์, และเพชรสมร เพ็ญเพียร. (2526). *บรรณารักษศาสตร์*. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา.
- การอ้างอิง (Mitchell & Larson, 1987).
- บรรณานุกรม Mitchell, T. R. , & Larson, J. R. , Jr. (1987). *People in organizations : An introduction to organizational behavior* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.

2.2 หนังสือที่ผู้แต่งเป็นหน่วยงานราชการ

- การอ้างอิง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2535)
- บรรณานุกรม การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. (2535). *รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 11*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ในกรณีนี้ที่ชื่อผู้แต่งและชื่อสำนักพิมพ์เป็นชื่อเดียวกัน ให้ลงรายการผู้แต่ง (Author) ในรายการชื่อสำนักพิมพ์ ผู้แต่งอาจเป็นบุคคล หรือ สถาบันก็ได้

- การอ้างอิง (Australian Bureau of Statistics, 1991)
- บรรณานุกรม Australian Bureau of Statistics. (1991). *Estimated resident population by age and sex in statistical local areas, New South Wales, June 1990* (No. 3209.1). Canberra, Australian Capital Territory: Author.

2.3 หนังสือที่มีผู้รับผิดชอบในการจัดทำ เช่น บรรณาธิการ ผู้รวบรวม

- การอ้างอิง (อดุลย์ วิริยเวชกุล, (บก.), 2541)
- บรรณานุกรม อดุลย์ วิริยเวชกุล. (บก.). (2541). *คู่มือจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา*. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- การอ้างอิง (Gibbs & Huang, (Eds.), 1991)
 บรรณานุกรม Gibbs, J. T. , & Huang, L. N. (Eds.). (1991). Children of color: Psychological interventions with minority youth. San Francisco: Jossey-Bass.

2.4 หนังสือที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

- การอ้างอิง (สวดมนต์ไหว้พระ..., 2541)
 บรรณานุกรม สวดมนต์ไหว้พระฉบับชาวบ้านและผู้ปฏิบัติธรรม. (2541). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- การอ้างอิง (Merriam-Webster's collegiate dictionary, 1993)
 บรรณานุกรม Merriam-Webster's collegiate dictionary. (1993). (10th ed). Springfield, MA: Merriam-Webster.

ในการลงรายการอ้างอิง ให้ระบุชื่อหนังสืออย่างสั้น หรือทั้งหมด

2.5 หนังสือที่มีความยาวหลายเล่มจบ ช่วงการพิมพ์มากกว่า 1 ปี

- การอ้างอิง (Koch, (Ed.), 1959-1963)
 บรรณานุกรม Koch, S. (Ed.). (1959-1963). Psychology: A Study of science (Vols. 1-6). New York: McGraw-Hill.

2.6 หนังสือสารานุกรม หรือ พจนานุกรม

- การอ้างอิง (สุธีวงศ์ พงษ์ไพฑูถย์, (บก.), 2529)
 บรรณานุกรม สุธีวงศ์ พงษ์ไพฑูถย์. (บก.). (2529). สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 1-10. สงขลา: สถาบันทักษิณคดีศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา.
- การอ้างอิง (Sadie, (Ed.), 1980)
 บรรณานุกรม Sadie, S. (Ed.). (1980). The new Grove dictionary of music and musicians (6th ed. , Vols. 1-20). London: Macmillan.

2.7 หนังสือแปล

- การอ้างอิง (พีลด์, 2542)
- บรรณานุกรม พีลด์, เอ็ดเวิร์ด บี. (2542). การกระจายอำนาจทางการศึกษา การเมือง และ จันทานุมัติ (แปลจาก Decentralization of education: Politics and consensus โดย ภัทรนันท์ พัทธมยะ). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- การอ้างอิง (Laplace, 1951)
- บรรณานุกรม Laplace, P. S. (1951). A philosophical essay on probabilities (F. W. Truscott & F. L. Emory, Trans.). New York: Dover. (Original work published 1814).

2.8 จุลสาร แผ่นพับ เอกสารประชาสัมพันธ์

- การอ้างอิง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2541)
- บรรณานุกรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541). ท่องเที่ยวสงขลา. [แผ่นพับ]. สงขลา : ผู้แต่ง.
- การอ้างอิง (Research and Training Center on Independent Living, 1993)
- บรรณานุกรม Research and Training Center on Independent Living. (1993). Guidelines for reporting and writing about people with disabilities (4th ed.) [Brochure]. Lawrence, KS: Author.

2.9 บทความ หรือ เนื้อหาแยกแต่ละบท แต่ละผู้เขียนในเล่ม

- การอ้างอิง (สมบุญ พรหมภพ, 2535, หน้า 407-415)
- บรรณานุกรม สมบุญ พรหมภพ. (2535). อภิปรายเกี่ยวกับการศึกษา. ใน คณะกรรมการโครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (บก.), สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติ (หน้า 407-415). กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- การอ้างอิง (Massaro, 1992, pp. 51-84)

- บรรณานุกรม** Massaro, D. (1992). Broadening the domain of the fuzzy logical model of perception. In H. L. Pick, Jr. , P. Van den Broek, & D. C. Knill (Eds.), *Cognition: Conceptual and methodological issues* (pp. 51-84). Washington, D.C: American Psychological Association.

2.10 เนื้อหาในหนังสือชุด

การอ้างอิง (เทียนฉาย กิระนันท์, 2540, หน้า 1-24)

บรรณานุกรม เทียนฉาย กิระนันท์. (2540). การวางแผนและการจัดทำโครงการของรัฐ. ใน สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (บก.), *รวมบทความทางการประเมินโครงการ : ชุดรวมบทความ เล่มที่ 4*. (หน้า 1-24). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การอ้างอิง (Maccoby & Martin, 1983, pp. 1-101)

บรรณานุกรม Maccoby, E. E. , & Martin, J. (1983). Socialization in the context of the family: Parent-child interaction. In P. H. Mussen Iseries (Ed.) & M. Hetherington (Vol. Ed.), *Handbook of child psychology: Vol. 4. Socialization, personality, and social development* (4th ed. , pp. 1-101). New York: Wiley.

2.11 บทความในหนังสือที่ไม่ได้เขียนเป็นภาษาอังกฤษ ให้แปลชื่อบทความเป็นภาษาอังกฤษ

การอ้างอิง (Davydov, 1972)

บรรณานุกรม Davydov, V. V. (1972). De introductie van het begrip grootheid in de eerste klas van de basisschool : Een experimenteel onderzoek [The introduction of the concept of quantity in the first grade of the primary school: An experimental study]. In C. F. Van Parreren & J. A. M. Carpay (Eds.), *Sovietpsychologen aan hetwoord* (pp. 227-289). Groningen, The Netherlands: Wolters-Noordhoff.

2.12 บทความในหนังสือสารานุกรม

- การอ้างอิง (นันทสาร สีสลับ, 2542, เล่ม 23, หน้า 11-30)
- บรรณานุกรม นันทสาร สีสลับ. (2542). ภูมิปัญญาไทย. ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (เล่ม 23, หน้า 11-30). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- การอ้างอิง (Bergmann, 1993, Vol.26, pp. 501-508)
- บรรณานุกรม Bergmann, P. G. (1993). Relativity. In The New Encyclopedia Britannica (Vol. 26, pp. 501-508). Chicago: Encyclopedia Britannica.

2.13 บทความแปลในหนังสือชุด หรือ หนังสือรวมเล่ม

- การอ้างอิง (Freud, 1923/1961, Vol. 19, pp. 3-66)
- บรรณานุกรม Freud, S. (1961). The ego and the id. In J. Strachey (Ed. & Trans.), The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud (Vol.19, pp. 3-66). London: Hogarth (Original work published 1923).

2.14 พิมพ์ซ้ำบทความแปลในหนังสือรวมเล่ม จากแหล่งอื่น

- การอ้างอิง (Piaget, 1988)
- บรรณานุกรม Piaget, J. (1988). Extracts from Piaget's theory (G. Gellerier & J. Langer, Trans.). In K. Richardson & S. Sheldon (Eds.), Cognitive development to adolescence: A Reader (pp. 3-18). Hillsdale, NJ : Erlbaum. (Reprinted from Manual of child psychology, pp.703-732, by P. H. Mussen, (Ed.), 1970, New York: Wiley).
-

